

**Sprawozdanie z działalności
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Somoninie
za 2021 rok**

Wprowadzenie

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Somoninie przedkłada roczne sprawozdanie z działalności Ośrodka za 2021 rok.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Somoninie funkcjonuje jako jednostka organizacyjna samorządu terytorialnego. Na poziomie lokalnym wykonuje zadania skierowane na wsparcie i poprawę warunków życia mieszkańców Gminy Somonino. Działania Ośrodka są zbieżne z lokalną polityką społeczną i zgodne z realizacją celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Somonino.

Podstawowym aktem prawnym na podstawie którego funkcjonuje ośrodek jest ustawa o pomocy społecznej. Ponadto w Ośrodku realizowane są zadania wynikające z innych aktów prawnych tj.:

- 1) ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 2) ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- 3) ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- 4) ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- 5) ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów
- 6) ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- 7) ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- 8) ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- 9) ustawy o ochronie zdrowia psychicznego,
- 10) ustawy o Karcie Dużej Rodziny,
- 11) ustawy o cudzoziemcach,
- 12) ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych,
- 13) ustawy o zatrudnieniu socjalnym,
- 14) Prawo ochrony środowiska,
- 15) Kodeksu pracy,
- 16) Kodeksu Postępowania Administracyjnego,
- 17) Prawa Zamówień Publicznych.

1. Zadania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Somoninie, jako jednostka sektora finansów publicznych, z mocy art. 3 ustawy o pomocy społecznej „wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka”. Ustawa o pomocy społecznej wyraźnie wskazuje, że celem pomocy społecznej nie jest wyłączenie obywateli w rozwiązywaniu ich trudnej, a czasem nawet krytycznej sytuacji życiowej a wspieranie w podejmowanych przez nich wysiłkach na rzecz poprawy sytuacji życiowej. Proponowane przez pracowników Ośrodka działania naprawcze, czy zapobiegawcze wymagają wspólnego zaangażowania w rozwiązywanie zaistniałych problemów oraz aktywności, odpowiedzialności i prezentowania postawy partnerskiej także przez drugi z podmiotów współdziałania - osobę i rodzinę korzystającą ze wsparcia.

Świadczenia udzielane są na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego, bądź innej osoby lub z urzędu. Rodzaj, forma i rozmiar udzielanych świadczeń odpowiada okolicznościom uzasadniającym udzielenie pomocy oraz realnym możliwościom finansowym GOPS. Podstawą do przyznania świadczenia z pomocy społecznej jest przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania osoby, która o tę pomoc się ubiega. Pomoc społeczna w pierwszej kolejności obejmuje swymi działaniami osoby i rodziny znajdujące się w najsłabszej kondycji życiowej i materialnej.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom spełniającym ustawowe kryterium dochodowe, które w 2021 r. wynosiło :

- 1) dla osoby samotnie gospodarującej – 701,00 zł netto
- 2) dla osoby w rodzinie – 528 zł netto,

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w ustawie lub innych okoliczności uzasadniających udzielanie pomocy społecznej - w szczególności z powodu sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, trudności w integracji cudzoziemców, trudnościach w przystosowaniu się po opuszczeniu zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy. Oferowana przez GOPS w Somoninie pomoc społeczna obejmowała w 2021 r. różne formy pomocy pieniężnej, pomoc w naturze, usługi opiekuńcze oraz pracę socjalną, interwencję kryzysową, poradnictwo specjalistyczne i asystenturę rodzin oraz asystenturę osób niepełnosprawnych. Każdorazowo pomoc ta dostosowana była do indywidualnych potrzeb osób i ich rodzin.

GOPS w Somoninie realizuje również zadania z zakresu świadczeń rodzinnych. Obsługa świadczeń rodzinnych jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej co oznacza, że ciężar finansowy samych świadczeń spoczywa na budżecie państwa. System świadczeń rodzinnych to poza ubezpieczeniowy system świadczeń socjalnych wspierających rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej, wychowujące dzieci uczęszczające do szkoły, w tym niepełnosprawne. Zauważyć należy, iż świadczenia rodzinne stanowią odrębny od świadczeń z pomocy społecznej system, na który składają się zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka. Kolejną formą wsparcia realizowaną przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Somoninie są świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Ta pomoc finansowa świadczona jest zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Formy udzielanej pomocy ulegają ciągłej modyfikacji. Zmienia się również katalog beneficjentów pomocy społecznej. Dynamiczne zmiany na arenie politycznej odciskają swoje piętno również w dziedzinie polityki społecznej. Z tego względu kadra pomocy społecznej zmuszona jest nadążać za postępującymi zmianami i nieustannie podnosić swoje kompetencje i kwalifikacje.

Rok 2021 był rokiem trudnym pod względem organizacyjnym z uwagi na ciągle trwającą pandemię koronawirusa. Ośrodek starał się realizować swoje zadania, dostosowując formy pracy do zasad bezpieczeństwa i obowiązujących zaleceń. Udzielanie wsparcia odbywało się zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej oraz Wojewody Pomorskiego, w tym zakresie stosowano się do opracowanych procedur postępowania dla wszystkich pracowników Ośrodka. Wprowadzono zmiany organizacyjne działalności Ośrodka i obsługi klienta z zachowaniem reżimu sanitarnego a pracownicy Ośrodka mieli dostęp do niezbędnych środków ochrony osobistej.

2. Struktura organizacyjna w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej

Utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust. 18 ustawy o pomocy społecznej.

Na dzień 31 grudnia 2021 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Somoninie zatrudnionych było 21 pracowników, w tym 5 pracowników socjalnych wykonujących zadania z zakresu pomocy społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej na 2000 mieszkańców lub 50 rodzin powinien być zatrudniony 1 pracownik socjalny. W naszej gminie 1 pracownik socjalny ma pod opieką 2.185 mieszkańców.

Wszyscy pracownicy ośrodka posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe i wykształcenie kierunkowe. Pracownicy brali udział w co najmniej dwóch szkoleniach lub konferencjach, głównie on - line, które pogłębiały umiejętności zawodowe oraz pozwoliły na rozwój osobisty, jak również korzystali z superwizji pracy własnej prowadzonej przez certyfikowanego superwizora.

Wewnętrzny podział organizacyjny przedstawia poniższa tabela.

Dział	Stanowisko pracy	etat	Ilość osób pracujących	Urlopy wychowawczy/macierzyński
Administracja	Kierownik	1	1	
	Główny księgowy	½	1	
	Aspirant pracy socjalnej	1	1	1
	Referent ds. kancelarii	1	1	1
	Informatyk	½	1	
	Obsługa kasy	zlecenie	1	
	Obsługa poczty	zlecenie	1	
	Stanowisko ds. inwentaryzacji	zlecenie	1	
	Stanowisko ds. płac	zlecenie	1	
	Sprzątaczką	zlecenie	1	
	Obsługa PPK	zlecenie	1	
Pomoc Społeczna	Starszy specjalista pracy socjalnej	1	1	
	Starszy pracownik socjalny	2	2	
	Pracownik socjalny	2	2	

	Psycholog	¼	1	
	Psycholog	zlecenie	1	
	Asystent rodziny	2	2	
	Opiekunka	1	1	
	Opiekunka	zlecenie	5	
	Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej	3	4	
Świadczenia rodzinne	Starszy inspektor ds. świadczeń rodziny i f. alimentacyjnego	1	1	
	Starszy inspektor ds. świadczeń rodziny	1	1	
	Aspirant pracy socjalnej	1	1	

3. Budżet Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Somoninie w 2021 roku na realizację zadań własnych i zadań zleconych wydatkował kwotę 27.612.439,50 zł., z czego:

- ze środków budżetu gminy: 2.221.123,41 zł
- ze środków budżetu państwa: 25.391.316,09 zł

Strukturę zrealizowanych wydatków w podziale szczegółowej klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższa tabela.

Klasyfikacja budżetowa		Ogółem wykonanie wydatków w 2021 r.	w tym:	
			Środki budżetu gminy	Środki budżetu państwa
85195	Pozostała działalność	493,00	0,00	493,00
85202	Domy pomocy społecznej	516.967,18	516.967,18	0,00
85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy	2.996,29	2.996,29	0,00
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	41.503,66	0,00	41.503,66
85214	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	132.034,26	96.486,50	35.547,76
85216	Zasiłki stałe	434.981,13	0,00	434.981,13
85219	Ośrodki pomocy społecznej	930.747,64	854.151,31	76.596,33
85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	231.505,94	184.195,94	47.310,00
85230	Pomoc w zakresie dożywiania	146.939,10	32.587,82	114.351,28
85501	Świadczenia wychowawcze	16.404.966,83	0,00	16.404.966,83
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	7.840.223,78	0,00	7.840.223,78
85503	Karta Dużej Rodziny	754,58	0,00	754,58
85504	Wspieranie rodziny	150.596,98	146.125,23	4.471,75
85508	Rodziny zastępcze	369.143,14	369.143,14	0,00
85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów zgodnie z przepisami ustawy ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	54.920,60	0,00	54.920,60

Dominujące problemy społeczne na terenie Gminy Somonino, na podstawie których przyznawane były świadczenia pomocy społecznej w 2021 roku przedstawia poniższa tabela.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	140	402
Sieroctwo	1	3
Bezdomność	14	21
Bezrobocie	50	133
Niepełnosprawność	155	363
Długotrwała lub ciężka choroba	162	398
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w tym:	110	566
• rodziny niepełne	30	104
• rodziny wielodzietne	80	462
Przemoc w rodzinie	6	19
Alkoholizm	21	41
Narkomania	3	9
Trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	3
Zdarzenie losowe	2	9

Powyżej zamieszczone zostały szczegółowe dane dotyczące liczby rodzin i osób w rodzinach w poszczególnych czynnikach dysfunkcyjnych. Należy zauważyć, że w jednej rodzinie może występować więcej niż jedna dysfunkcja i z tego względu liczby rodzin i osób nie sumuje się. W 2021 roku dominującym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej była długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność. Z tej przyczyny wsparciem objęto odpowiednio 162 i 155 rodzin. Kolejne powody korzystania z pomocy stanowiły: ubóstwo oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Analizując przesłanki udzielanej pomocy w zestawieniu z ilością osób w rodzinach, stwierdzić należy, że największą grupę osób objętych wsparciem stanowiły osoby borykające się z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, głównie w rodzinach wielodzietnych i niepełnych. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych jest problem złożonym, rozpatrywanym na wielu płaszczyznach, m. in.: w aspekcie rozpadu czy kryzysu rodziny, jako problem moralny, jako problem braku

zabezpieczenia socjalnego, jako problem wykluczenia społecznego czy w końcu jako problem społeczny. Wielość problemów, z jakimi zmagają się całe rodziny sprawia, że rośnie potrzeba skutecznego przeciwdziałania i walki z takimi zagrożeniami. Wsparcie rodzin doświadczających sprzężonych problemów staje się priorytetem polityki społecznej i istotą pracy socjalnej.

4.2. Charakterystyka świadczeń z pomocy społecznej

Dane w poniższej tabeli szczegółowo obrazują formy pomocy, liczbę osób którym przyznano decyzją świadczenia, liczbę rodzin i osób w rodzinie w odniesieniu do poszczególnych form pomocy oraz kwoty udzielonych świadczeń.

Formy pomocy	Liczba osób którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł.	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
RAZEM	444	X	853 085	267	808
ZASIŁKI STAŁE - OGÓLEM	84	848	434 981	82	105
w tym przyznane dla osoby samotnie gospodarującej	68	679	379 808	68	68
pozostającej w rodzinie	17	169	55 173	15	37
ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓLEM	33	115	35 548	32	96
w tym przyznane z powodu: bezrobocia	6	33	10265	6	17
długotrwałej choroby	10	23	7 714	10	24
niepełnosprawności	11	45	11 974	11	52
innych niż wymienione powyżej	6	14	5 595	6	12
SCHRONIENIE	6	X	34 085	6	6
POSILEK	180	15 379	55 240	91	482
USŁUGI OPIEKUŃCZE	17	3 537	120 773	17	36
w tym specjalistyczne	3	167	10 050	3	14
SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI	6	788	47 310	6	22
ZASIŁKI CELOWE – OGÓLEM	264	X	154 458	139	565
w tym zasiłki celowe specjalne	59	155	42 300	59	137
ZDARZENIA LOSOWE	2	2	14 000	2	9
SPRAWIENIE POGRZEBU	X	X	4 000	1	1
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ	13	139	516 967	13	17

4.3.2. Świadczenia niepieniężne

Drugą kategorią świadczeń pomocy społecznej są **świadczenia niepieniężne**. Katalog tych świadczeń bardzo szeroki i różnorodny i zajmuje znaczną część działalności ośrodka. Do świadczeń niepieniężnych realizowanych przez Ośrodek w 2021 roku należały:

- **Praca socjalna**

Praca socjalna prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej. Ma na celu zaspokajanie ich potrzeb, lepsze dostosowanie do zasad życia społecznego, poprawę pozycji społecznej. Może być sposobem przywracania harmonii w życiu jednostki i jej relacjach z grupą społeczną lub metodą rozwiązywania problemów społecznych. Praca socjalna to także stały kontakt z rodziną i wspieranie jej w pokonywaniu trudności jakie napotyka w codziennym życiu. Praca socjalna jest świadczeniem pomocy społecznej niezależnym od dochodu rodziny. W roku 2021 pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną w 227 rodzinach korzystających z pomocy społecznej, co stanowi, że 85% klientów Ośrodka objętych było pracą socjalną.

- **Poradnictwo specjalistyczne**

Poradnictwo specjalistyczne świadczone jest osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Realizacją tego zadania zajmują się głównie pracownicy socjalni i psycholog Ośrodka przy współpracy m.in. pedagogów szkolnych, lekarzy, terapeutów, kuratorów.

- **Zapewnienie posiłku**

Zadanie to realizowane jest głównie ze środków Wieloletniego Rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023. Celem programu jest zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych. Zgodnie z wytycznymi pomoc przyznawana może być w jednej z trzech form:

- posiłek,
- świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności,
- świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych.

W 2021 roku Ośrodek kontynuował realizację I i II modułu programu, zgodnie z Uchwałą Rady Gminy Somonino, podjętą w grudniu 2018 r. Wsparcie w ramach programu przyznawano w trzech formach.

Dożywianie w formie ciepłego posiłku - obiadu realizowano w 11 placówkach oświatowych, tj. 8 szkołach i 3 przedszkolach, z czego 7 placówek mieściło się na terenie naszej gminy a 3 poza terenem gminy. 9 placówek dysponowało własnymi stołówkami do pozostałych zorganizowano dowóz ciepłych posiłków w ramach cateringu.

Drugą formę realizacji programu – pomoc finansową na zakup posiłku lub żywności kierowano zarówno do osób starszych i niepełnosprawnych, jak i dzieci.

Czas pandemii spowodował, że szkoły przechodziły czasowo w tryb zdalnego nauczania, w tym okresie nie było możliwości zapewnienia dzieciom ciepłego posiłku w szkole, dlatego też rodziny zamiennie otrzymywały na ten czas pomoc w postaci produktów żywnościowych. Świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych otrzymało w 2021 r. również 59 osób niepełnosprawnych, stałych klientów Ośrodka.

- **Usługi opiekuńcze**

Zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym jest organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, zaś do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej należy organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W 2021 roku GOPS w Somoninie zorganizował i świadczył usługi opiekuńcze w trzech formach, tj. **usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.**

Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania świadczone były osobom, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagały pomocy innych osób, a rodzina nie była w stanie tej opieki zapewnić. Obejmowały one pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną zaleconą przez lekarza, pielęgnację, oraz w miarę możliwości również zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Świadczeniem tym objęto 14 osób i wydatkowano na ten cel 110.723,- zł. Usługi świadczone były przez opiekunki zatrudnione na umowę o pracę (1 etat) oraz na umowę zlecenie 5 osób).

Specjalistyczne usługi opiekuńcze to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Usługi te w 2021 roku świadczone były przez firmę zewnętrzną, która dysponuje osobami ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Świadczeniem objęto 3 osoby i wydatkowano na ten cel 10.050,- zł.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi kierowane są do osób chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychotyczne), upośledzonych umysłowo oraz do osób wykazujących inne poważne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych a osoba ta wymaga takiej formy pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym. Tą formą wsparcia objęto w 2021 roku 6 dzieci i wydano kwotę 47.310,- zł.

Usługi opiekuńcze są świadczeniem odpłatnym. Wysokość odpłatności klienta reguluje odpowiednio, w przypadku zadań własnych – uchwała Rady Gminy, zaś w przypadku zadań zleconych Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. W 2021 roku odpłatność świadczeniobiorców za usługi wyniosła 47.794,30 zł, z czego kwota 46.336,20 zł wpłynęła do budżetu gminy, zaś 1.457,60 zł odprowadzono do budżetu państwa.

Ilość osób wymagająca usług opiekuńczych, jak również specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania z roku na rok wzrasta. Jest to zjawisko dostrzegane nie tylko w naszej gminie, ale i w skali całej Polski, a wynika głównie ze zmian demograficznych, jak i zmian kulturowych, gdzie zanika model rodziny wielopokoleniowej. Dlatego też w ostatnim czasie uruchamianych jest wiele programów skierowanych do osób wymagających wsparcia i opieki w miejscu ich zamieszkania.

Należy zwrócić również uwagę, że usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania to forma bardziej przyjazna seniorom niż pobyt w domach pomocy społecznej, jest również formą znacznie tańszą. W związku z powyższym konieczne jest poszerzanie tego rodzaju oferty pomocowej, co pozwoli objąć pomocą i wsparciem wszelkie osoby tego potrzebujące a tym samym zapewnić komfort pozostania w miejscu ich zamieszkania.

- **Domy Pomocy Społecznej**

Kierowanie do DPS i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Do DPS kierowane są jedynie osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku lub niepełnosprawności, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w miejscu zamieszkania, nawet przy wsparciu w postaci usług opiekuńczych. Kierowanie do DPS odbywa się na wniosek samej zainteresowanej osoby, bądź jej przedstawiciela ustawowego. Ustawa wskazuje również, że osoby niepełnosprawne należy kierować do DPS odpowiedniego typu (zgodnie z rodzajem schorzenia), zlokalizowanego najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej.

W 2021 roku 13 mieszkańców naszej gminy, przebywało w dziewięciu różnych domach pomocy społecznej o profilu zgodnym z ich schorzeniami. Z uwagi jednak na brak wolnych miejsc w DPS-ach zlokalizowanych na terenie naszego powiatu zmuszeni byliśmy kierować osoby do placówek bardziej oddalonych od miejsca zamieszkania osoby kierowanej, tj.:

- Dom Pomocy Społecznej w Wielkich Wyrębach 1 osoba,
- Dom Pomocy Społecznej w Nowych Łosienicach 1 osoby,
- Dom Pomocy Społecznej w Stawiskach 1 osoba,
- Dom Pomocy Społecznej w Kątach 1 osoba,
- Dom Pomocy Społecznej w Strzebielinku 1 osoba,
- Dom Pomocy Społecznej w Kobysewie 5 osoby,
- Dom Pomocy Społecznej w Tolkmicku 1 osoba,
- Dom Pomocy Społecznej w Szpęgawsku 1 osoba,
- Dom Pomocy Społecznej w Pelplinie 1 osoba.

Ponoszenie opłat za pobyt w DPS ściśle reguluje ustawa o pomocy społecznej, z której wynika, że osoba skierowana zobowiązana jest pokrywać koszty pobytu w placówce w wysokości 70% swojego dochodu, w dalszej kolejności do odpłatności zobowiązana jest rodzina, natomiast różnicę pomiędzy średnim kosztem utrzymania osoby w DPS a wpłatami dokonanyymi przez klienta i jego rodzinę ponosi gmina, która skierowała daną osobę do placówki. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca DPS jest corocznie ogłaszany zarządzeniem starosty odpowiedniego powiatu lub uchwałą zarządu stowarzyszenia. W ostatnich latach stawka ta drastycznie wzrasta. Biorąc po uwagę, że dochody klientów nie ulegają tak znaczącym zmianom, zwiększone koszty leżą głównie po stronie gminy. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca DPS w 2021 r. wyniósł 4 663,07 zł, natomiast średni miesięczny koszt odpłatności za 1 osobę ponoszony przez gminę w 2021 r. wyniósł 3.540,87 zł. Odpłatność gminy za pobyt w DPS w 2021 roku wyniosła 516.967,- zł., natomiast wpływy z tytułu odpłatności rodziny (osób zobowiązanych do alimentacji) wyniosły 21.603,36 zł.

Z rozeznania środowiska wynika, że w najbliższym czasie kolejne dwie osoby będą wymagały skierowania do DPS. W związku z ciągłym wzrostem kosztów utrzymania mieszkańców DPS, konieczne jest zwiększenie planu finansowego na kolejne lata.

- **Udzielanie schronienia**

Kolejnym zadaniem gminy o charakterze obowiązkowym, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, jest udzielanie schronienia, zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym. Świadczenie to kierowane jest do osób bezdomnych. Koszty tej formy pomocy pokrywane są ze środków własnych gminy. Od 2021 roku pobyt w schroniskach jest odpłatny zgodnie z Uchwałą Rady Gminy podjętą w grudniu 2019 r. Kwota odpłatności uzależniona jest od dochodów uzyskiwanych przez osoby bezdomne. Schronienia udziela się w noclegowniach, schroniskach dla bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, domach samotnej matki oraz innych placówkach o podobnym przeznaczeniu.

W 2021 r. 6 osób bezdomnych z terenu Gminy Somonino przebywało w placówkach zapewniających im schronienie. Koszt opłacenia pobytu w schroniskach w 2021 r. wyniósł 34 085,- zł natomiast odpłatność bezdomnych, stanowiła dochód gminy, który z tego tytułu wynosił 19.715,01 zł.

W 2021 roku nie przeprowadzono spisu osób bezdomnych.

- **Ubezpieczenie zdrowotne**

W ramach zadań własnych gminy, zgodnie z ustawą z dn. 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (art. 66 ust. 1) Ośrodek opłacał składkę na ubezpieczenie zdrowotne 59 osobom pobierającym zasiłek stały z pomocy społecznej, niepodlegającym obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu i wydatkowano na ten cel kwotę 34.886,- zł oraz 18 osobom objętym indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej w Ostrzycach, co stanowiło koszt 10.101,- zł.

- **Ustalanie prawa do bezpłatnej opieki zdrowotnej**

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Somoninie realizuje zadanie gminy polegające na ustalaniu uprawnień osób do bezpłatnej opieki zdrowotnej, finansowanej ze środków publicznych. Prawo do świadczeń zdrowotnych określa art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i wydawane jest na okres 90 dni.

W 2021 roku wydano w tej sprawie 21 decyzji.

4.4. Inne działania podejmowane w ramach pomocy społecznej

- **Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa na lata 2014-2020**

W 2021 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Somoninie wraz z Bankiem Żywności w Trójmieście oraz Ochotniczą Strażą Pożarną w Egiertowie kontynuował realizację Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 – Podprogram 2020.

Celem Programu jest udzielenie wsparcia osobom doświadczającym najgłębszych form ubóstwa poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków.

Zestaw artykułów spożywczych obejmował 21 produktów żywnościowych z 7 grup towarowych. Paczki zawierały m.in.: makarony, ryże, sery, mleko, przetwory z warzyw i owoców, konserwy mięsne i rybne, olej, cukier.

Pomoc otrzymywały osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej i uzyskujące dochód nieprzekraczający: **1 542,20 zł** w przypadku osoby samotnie gospodarującej oraz **1 161,60 zł** w przypadku osoby w rodzinie. Aby uzyskać wsparcie należało zgłosić się do Ośrodka Pomocy Społecznej w celu uzyskania odpowiedniego skierowania. Skierowanie wydawał pracownik socjalny po zweryfikowaniu sytuacji dochodowej wnioskodawcy.

Program ten niezmiennie cieszył się dużą popularnością wśród mieszkańców Gminy Somonino. W roku 2021 r. z programu skorzystało 242 rodziny (701 osób).

- **Program wspierania rodzin**

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Somoninie jest jednym z realizatorów Gminnego Programu Wspierania Rodziny opracowanego na lata 2021 – 2023. Założeniem programu jest tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny poprzez rozwijanie systemu profilaktyki, wsparcia dzieci oraz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. W 2021 roku Ośrodek podejmował szereg działań wpisujących się w założenia programu, do najistotniejszych należały:

Wsparcie asystenta rodziny

Zatrudnienie asystenta rodziny jest zadaniem realizowanym w ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zadaniem asystenta rodziny jest ułatwianie rodzinom wypełnianie ról społecznych, aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić

do umieszczenia dzieci poza rodziną w placówkach lub rodzinach zastępczych. W sytuacji kiedy dzieci znajdują się już w pieczy zastępczej rolą asystenta jest działanie na rzecz ich jak najszybszego powrotu do rodziny.

Rolą asystenta rodziny jest całościowe wspieranie rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawczości, podnoszenie ich samooceny, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności składających się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny, zarówno rodziców, jak i dzieci. Podkreślić należy, że asystent rodziny nie przejmuje działań za rodzinę, a jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków, czy w podjętych działaniach, pokazuje jakie efekty przynosi ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przynosiły zamierzone efekty.

W roku 2021 w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Somoninie zatrudnionych było dwóch asystentów rodziny na umowę o pracę. Wspierali oni swoimi działaniami łącznie 24 rodzin, w tym jedną rodzinę zobowiązaną przez sąd do pracy z asystentem, w których wychowuje się 51 dzieci.

W roku 2021 Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej ogłosiło kolejną edycję programu Asystent rodziny. Program przewidywał dofinansowanie w formie jednorazowego dodatku do wynagrodzenia dla asystentów rodziny w wysokości 2 000 zł na każdego zatrudnionego asystenta rodziny w gminie, proporcjonalnie do wymiaru etatu. W 2021 roku uzyskano dofinansowanie na dwóch asystentów.

Program „Za Życiem”

Program „Za Życiem” ma na celu wsparcie rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi. Zakłada on między innymi:

- przyznawanie jednorazowego świadczenia w kwocie 4.000,00 zł dla rodziców dzieci, w których lekarz stwierdził wady powstałe w okresie ciąży lub podczas porodu;
- opiekę hospicjum;
- dostęp do lekarzy bez kolejek;
- pomoc asystenta rodziny.

W roku 2021 pomoc w postaci zasiłków jednorazowych została przyznana 3 rodzinom na łączną kwotę 12.000,00 zł.

Finansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych nakłada na gminę ustawa z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Do zadań gminy należy m.in. współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Gmina wspólnie z powiatem ponosi koszty pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, rodzinnych domach dziecka i rodzinach zastępczych. W roku 2021 Gmina Somonino dofinansowała koszt pobytu 22 dzieci, w tym 14 w rodzinnej pieczy zastępczej i 8 dzieci w domu dziecka. Wydatki na tę formę pomocy wyniosły 369.143,14 zł. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej spadła w stosunku do ubiegłego roku (w 2020 r. w pieczy umieszczonych było 23 dzieci), to koszt realizacji tego zadania w stosunku do ubiegłego roku wzrósł znacząco bo aż o 38,44 %. Sytuacja ta spowodowana jest głównie wzrostem kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej.

- **Karta Dużej Rodziny**

Jednym z działań wspierających rodziny wielodzietne jest realizacja ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny. Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z ofert instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju. Posiadanie karty ułatwia dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia. W praktyce Karta Dużej Rodziny zapewnia zniżki przy zakupie jedzenia i kosmetyków, odzieży i obuwia, książek, zabawek oraz paliwa. Obniża także koszty rachunku za usługi telekomunikacyjne czy bankowe. Pozwala na tańsze przejazdy pociągami i komunikacją publiczną w wybranych miejscowościach. Karta jest przyznawana niezależnie od dochodu w rodzinie. A jej wydanie jest bezpłatne. Jedynie w przypadku wniosku o dodatkową formę i wydaniu duplikatu karty pobierane są opłaty. W roku 2021 pomocą w postaci Karty Dużej Rodziny objęto 70 rodzin i wydano 204 karty.

- **Zespół Interdyscyplinarny**

Kwestie związane z przemocą są coraz bardziej znaczącym problemem, występującym wśród mieszkańców naszej gminy. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Somoninie podejmują szereg działań

profilaktycznych i naprawczych, m.in. uczestniczą w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego i powoływanych grupach roboczych. Pracownik socjalny GOPS pełniący funkcję Przewodniczącego Zespołu wraz z pracownikami ośrodka i specjalistami są zaangażowani we współpracę z przedstawicielami podmiotów na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Głównymi zadaniami podejmowanymi w tym zakresie są:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianiu informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin oraz efektów tych działań.

Działania realizowane przez pracowników opierają się na podstawie Rozporządzenia RM z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty”, jak również na podstawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Pracę z rodziną, w której występuje przemoc rozpoczyna zazwyczaj wypełnienie formularza „Niebieskiej Karty”, po czym zostaje powołana wtedy grupa robocza, składająca się z przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, która zajmuje się konkretnym przypadkiem. W 2021 roku odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego. Powołano grupy robocze, które spotykały się 132 razy. W ramach procedury założono 25 „Niebieskich Kart” w tym 18 wypełnionych przez policję i 7 przez pomoc społeczną.

W większości przypadków prace z rodzinami są prowadzone długofalowo, działania ukierunkowane są na poprawę funkcjonowania członków rodziny i na dążeniu do zaprzestaniu stosowania przemocy. W 2021 r. zorganizowane zostało szkolenie dla członków grup roboczych o tematyce „Praca ze sprawcami przemocy, zadania w ramach procedury NK oraz motywowanie do zmiany”.

- **Program wspierania rodziny 500+**

Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczenia wychowawczego oraz zasady przyznawania i wypłacania tego świadczenia. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokajaniem jego potrzeb życiowych.

Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli dziecko wspólnie zamieszkuje i pozostaje na ich utrzymaniu. Świadczenie wychowawcze przysługuje na wszystkie dzieci do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia, bez względu na dochody uzyskiwane przez rodzinę. Przyznanie świadczenia wychowawczego nie wymaga już ustalenia alimentów na dziecko od drugiego rodzica w przypadku wniosków składanych przez rodziców samotnie wychowujących dziecko.

W roku 2021 wpłynęło 1773 wniosków o przyznanie świadczenia. Pomocą objęto 2.944 dzieci. W związku z realizacją pomocy w postaci świadczenia wychowawczego wydatkowano kwotę 16.404.967,- zł.

- **Program „Czyste Powietrze”**

Program „Czyste powietrze” jest pierwszą ogólnokrajową inicjatywą walki ze smogiem. Realizowany jest przez Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W ramach programu można przeprowadzić termomodernizację budynków, np. wykonać termoizolację lub wymienić stolarkę okienną i drzwiową na bardziej energooszczędną. Z dofinansowania można skorzystać w celu wymiany starych, wysokoemisyjnych kotłów węglowych na ekologiczne źródła energii, np. pompę ciepła, instalację fotowoltaiczną, kolektory słoneczne, rekuperację czy wykonanie instalacji centralnego ogrzewania. Dodatkowo można przeprowadzić kompletny audyt energetyczny wykazujący rzeczywiste zapotrzebowanie budynku na energię cieplną. W dniu 01.10.2020 r. w życie weszły zmiany w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, z późn. zm.), które nakładają na gminy obowiązek wydawania zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w programie Czyste Powietrze. Do ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu, stosuje się przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Zaświadczenia wydawane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej po uprzednim złożeniu wniosku. W 2021 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Somoninie wydał 89 zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w programie Czyste Powietrze.

4.5. Świadczenia rodzinne i pielęgnacyjne

Obsługa świadczeń rodzinnych jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej. Oznacza to, iż ciężar finansowy w tym zakresie spoczywa na budżecie państwa co do samych świadczeń. Organami właściwymi do załatwiania spraw indywidualnych i wypłaty świadczeń rodzinnych są gminy. Wójt Gminy Somonino działając na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 roku upoważnił Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Somoninie do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania decyzji w tych sprawach. System świadczeń rodzinnych to poza ubezpieczeniowy system świadczeń socjalnych wspierających rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej, wychowujące dzieci uczęszczające do szkoły, w tym niepełnosprawne. Warto przy tym dodać, iż świadczenia rodzinne stanowią odrębny od świadczeń z pomocy społecznej system, na który składają się zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka. W 2021 roku 683 rodziny otrzymywały zasiłki rodzinne wraz z dodatkami na łączną kwotę 2.674.525,- zł. Świadczeń opiekuńczych na które składają się: zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna wypłacono 648 osobom na łączną kwotę 3.405.388,- zł. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (becikowe) została wypłacona na łączną kwotę 135.000,- zł. Natomiast świadczenia rodzicielskie wypłacono 67 osobom na kwotę 415.595,- zł. Kwota 412.130,- zł została wykorzystana na opłacenie składek emerytalno – rentowych za osoby korzystające ze świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego i zasiłku dla opiekuna.

Poniżej przedstawiono zestawienie tabelaryczne wypłaconych świadczeń.

NAZWA ŚWIADCZENIA	LICZBA ŚWIADCZEŃ	LICZBA UPRAWNIONYCH	KWOTA ŚWIADCZEŃ
zasilek rodzinny na dziecko	15 061	683	1 695 893
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka	58	58	58 000
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	478	55	182 160
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka	382	28	77 319
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	244	32	21 795
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	1 046	97	110 174
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	823	861	82 301
dodatek do zasiłku rodzinnego na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	46	7	4 884
dodatek do zasiłku rodzinnego na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	2 251	230	147 326
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	3 234	214	294 733
zasilek pielęgnacyjny z tytułu niepełnosprawności	5 966	511	1 285 833
Zasilek pielęgnacyjny z tytułu ukończenia 75 roku życia	84	7	18 131
Świadczenie pielęgnacyjne	980	97	1 900 797
Specjalny zasilek opiekuńczy	255	30	156 987
Zasilek dla opiekuna	72	6	44 640
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	135	135	135 000
Świadczenie rodzicielskie	448	67	415 595
Składki emerytalno rentowe dla świadczeniobiorców	987	84	412 130

4.6. Fundusz alimentacyjny

Kolejną formą wsparcia realizowaną przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Somoninie są świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Ta pomoc finansowa świadczona jest zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodziców na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Bezskuteczność egzekucji w rozumieniu wyżej wymienionej ustawy oznacza egzekucję w wyniku której w okresie dwóch ostatnich miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych. Pomoc w postaci świadczeń z funduszu alimentacyjnego w roku 2021 wypłacono na łączną kwotę 577 609,- zł. Liczba rodzin uprawnionych do pomocy wynosi 86, a liczba dzieci w tych rodzinach 127.

4.7. Ubezpieczenie zdrowotne od świadczeń rodzinnych

Osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna, a nie podlegające ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu objęte są ubezpieczeniem zdrowotnym od wysokości pobieranego świadczenia. W 2021 r. Ośrodek objął tą formą wsparcia 43 osób na łączną kwotę 54.921,- zł.

4.8. Projekt „Aktywizacja społeczno – zawodowa mieszkańców Powiatu Kartuskiego” – Edycja II

W 2021 roku Ośrodek kontynuował realizację projektu pn.: „Aktywizacja społeczno – zawodowa mieszkańców Powiatu Kartuskiego dotkniętych i zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym – edycja II” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014 -2020.

Projekt ma na celu stworzenie możliwości podjęcia zatrudnienia osób dotkniętych i zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz ich rodzin. Działania skierowane są do osób pozostających bez pracy, niezarejestrowanych w PUP, biernych lub nieaktywnych zawodowo w tym niepełnosprawnych.

W 2021 roku wsparciem w ramach programu objęto 8 mieszkańców Gminy Somonino: 2 osoby skierowano na zajęciach reintegracji społeczno-zawodowej do Centrum Integracji Społecznej w Ostrzycach, 5 uczestników projektu podjęło staż zawodowy, 1 osoba uczestniczy w szkoleniu w zakresie obsługi komputera. Dwie osoby odbywające staż zawodowy otrzymały zatrudnienie.

Wszystkim uczestnikom projektu zapewniono wsparcie psychologiczne i doradztwo zawodowe. Działania w ramach projektu realizowane będą w latach kolejnych, gdyż okres trwania projektu przewidziany jest do 2022 roku.

Koszt realizacji projektu w 2021 r. wyniósł 211.922,08 zł., z czego kwota 18.470,- zł stanowiła wkład własny gminy.

4.9. Projekt „Zintegrowany system usług społecznych mieszkańców Powiatu Kartuskiego – POKOLENIA”

W 2021 roku Gmina Somonino przystąpiła jak partner do projektu Powiatu Kartuskiego „Zintegrowany system usług społecznych Powiatu Kartuskiego POKOLENIA”, który realizowany jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 – 2020, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Osi Priorytetowej 6 Działania 6.2 Poddziałania 6.2.2 Rozwój usług społecznych. Realizacja projektu przewidziana jest do 30 czerwca 2023 r.

Udział Gminy Somonino w budżecie projektu stanowi kwotę 1 182 570,- zł, w tym wkład własny w kwocie 191 550,- zł.

Projekt jest odpowiedzią na lokalnie zdiagnozowane potrzeby w zakresie usług społecznych, którego wdrożenie ma doprowadzić do osiągnięcia celów: poprawy jakości życia i stanu zdrowia ww. osób, zainicjowania działań w zakresie rzecznictwa seniorów, podniesienia poziomu aktywności społecznej i kompetencji mieszkańców dla lepszego wykorzystania ich potencjału. Założone w projekcie cele zostaną osiągnięte poprzez działania w 3 obszarach:

I Obszar – obejmuje: powołanie Powiatowej Rady Seniorów, działania aktywizacyjne w Klubach Seniora, warsztaty, animację środowiskową i wolontariat a także działania służące poprawie stanu zdrowia tj. mobilne usługi opiekuńcze, usługę wytchnieniową oraz szkolenia dla opiekunów faktycznych.

II Obszar – ukierunkowany jest na kompleksowe wsparcie społeczne rodzin, dzieci i osób dorosłych z deficytem rozwoju tj. niepełnosprawnością intelektualną, zaburzeniami psychicznymi, całościowymi zaburzeniami w rozwoju (autyzm) itp. i przewiduje m. in.: pomoc terapeutyczną, psychologiczną, socjoterapeutyczną, szkolenia dla opiekunów, weekendowe spotkania rodzinne, turnusy i weekendy wytchnieniowe.

III Obszar – przygotowanie osób objętych pieczęcią zastępczą, w tym usamodzielnianych do samodzielnego dorosłego życia poprzez wdrożenie wsparcia oraz działań aktywizacyjnych społecznie i zawodowo tj. m.in. szkolenia, superwizje, wyjazdy studyjne, kursy i szkolenia zawodowe, działalność Klubu Młodzieżowego, festyny rodzinne.

W ramach projektu w Gminie Somonino przewidziano m. in.

- utworzenie trzech klubów seniora w miejscowościach: Somonino, Goręczyno i Egiertowo oraz prowadzenie w nich różnorodnych zajęć,
- zatrudnienie trzech asystentów osoby niepełnosprawnej,
- zakup sprzętu rehabilitacyjnego,
- udzielenie wsparcia rodzinom poprzez możliwość skorzystania z terapii, mediacji, poradnictwa prawnego,
- zorganizowanie pikników i wyjazdów weekendowych dla rodzin
- zorganizowanie kolonii letnich i zimowych dla dzieci,
- możliwość skorzystania z mobilnych usług psychologa i rehabilitanta,
- możliwość skorzystania z zajęć rehabilitacyjnych i terapeutycznych prowadzonych dla dzieci z niepełnosprawnościami,
- udzielenie wsparcia osobom opuszczającym placówki opiekuńczo – wychowawcze czy pieczęcią zastępczą.,
- Gminie Somonino przysługuje prawo wytypowania 3 mieszkańców gminy do Powiatowej Rady Seniorów.

W 2021 roku zrealizowano część zaplanowanych działań i tak:

- Zatrudniono czterech asystentów osób niepełnosprawnych (2 w pełnym wymiarze czasu pracy i 2 na ½ etatu). W bieżącym roku asystenci objęli wsparciem 23 osoby niepełnosprawne (22 osoby dorosłe i 1 dziecko).
- Dwoje mieszkańców gminy objętych zostało bezpłatnie mobilnymi usługami opiekuńczymi,
- Otwarto trzy kluby seniora w miejscowościach: Somonino, Goręczyno i Egiertowo. Ideą Klubów Seniora jest integracja i wspieranie aktywności osób starszych, a także zapewnienie im warunków do spędzania czasu w dobrym towarzystwie w pobliżu miejsca zamieszkania. W Klubie Seniora można spotkać się np. z sąsiadem czy sąsiadką w podobnym wieku i wspólnie z nim spędzać chwile w miłej atmosferze. Kluby Seniora spotykają się z dużym zainteresowaniem mieszkańców. Na chwilę obecną aktywne uczestnictwo w działalności klubów zadeklarowały 84 osoby (Somonino – 40 osób,

Egiertowo – 17 osób i Goręczyno – 27 osoby). Działalność klubów zyskuje coraz większy rozgłos w środowisku lokalnym i kolejne osoby wyrażają chęć włączenia się w działalność klubów. W 2021 roku seniorzy mieli już okazję uczestniczyć w wielu wydarzeniach kulturalnych. Pierwszym z nich był wspólny wyjazd na koncert „Seniorzy Seniorom” do Żukowa. Następnie uczestniczyli w seansie filmowym „Fatima” oraz w spektaklu kabaretowym „Pan Li...” w kinie w Kościerzynie. Seniorzy z klubu w Goręczynie udali się do Filharmonii Bałtyckiej na koncert zespołu „Czerwone Gitary” z okazji 55-lecia działalności zespołu.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się zajęcia ruchowe, m. in. zajęcia ZUMBY, spacer z kijkami nordic walking a także gra w kręgle. Seniorzy mieli również okazję przygotowywać się do świąt Bożego Narodzenia. Uczestniczyli w warsztatach kulinarnych, na których gotowali potrawy wigilijne. Na warsztatach rękodzieła mieli okazję własnoręcznie stworzyć piękne dekoracje na świąteczny stół. Spotkania klubowiczów przebiegały w miłej i luźnej atmosferze, były to wspólne rozmowy przy filiżance kawy, herbaty oraz słodkościach, często własnoręcznie przygotowanych na spotkaniach.

4.10. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami

Współpraca z sektorem pozarządowym odbywa się na zasadach partnerstwa, wzajemnego wsparcia w działaniach, podejmowania przedsięwzięć likwidujących bariery społeczne oraz wspierania inicjatyw sprzyjających wzmocnieniu więzi społecznych i lokalnej solidarności.

W 2021 roku Ośrodek współpracował z różnymi instytucjami w obszarze pomocy społecznej, m. in.:

- Środowiskowym Domem Samopomocy w Rybakach w zakresie aktywizacji społecznej osób niepełnosprawnych,
- Centrum Integracji Społecznej w Ostrzycach w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej osób bezrobotnych, dotkniętych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Stowarzyszeniem Wspierania Inicjatyw Oświatowo – Wychowawczych im. Teresy Kras w zakresie organizowania dzieciom wypoczynku.
- Fundacją „Słoneczne Wzgórze” w Stężycy w zakresie zapewnienia dzieciom niepełnosprawnym specjalistycznych usług opiekuńczych.

5. Potrzeby Ośrodka

W 2022 roku kontynuowane będą zadania wynikające z obowiązku realizacji poszczególnych ustaw oraz innych aktów prawnych, przyczyniające się do poprawy sytuacji życiowej mieszkańców gminy Somonino.

Trwająca pandemia w dalszym ciągu wymagać będzie szczególnej uwagi w zakresie organizacji pracy ośrodka oraz wprowadzania na bieżąco rozwiązań zapewniających sprawne funkcjonowanie ośrodka i ciągłości obsługi klientów.

Dla efektywnej realizacji zadań przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Somoninie niezbędne będzie:

1. Zabezpieczenie środków finansowych w wysokości odpowiadającej potrzebom wynikającym z realizacji nałożonych na ośrodek zadań, ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczenia usług społecznych tj. usług opiekuńczych; specjalistyczne usługi opiekuńcze; opłaty za domy pomocy społecznej, schroniska, domy samotnej matki; finansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.
2. Zapewnienie odpowiednich standardów w zakresie zatrudnienia pracowników socjalnych.
3. Utrzymanie dostępności do specjalistycznego wsparcia (głównie psychologicznego dla dorosłych i dzieci).
4. Współdziałanie w partnerstwach w celu realizacji zadań szeroko pojętej pomocy społecznej.
5. Zintensyfikowanie działań na rzecz ochrony i wspierania rodzin zagrożonych krzywdzeniem i przemocą.
6. Zintensyfikowanie działań na rzecz osób niepełnosprawnych, starszych i zależnych.
7. Realizacja wsparcia mieszkańców w ramach pracy socjalnej; programów społecznych na rzecz osób niepełnosprawnych, na rzecz rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym; projektów o charakterze profilaktycznym, społecznym, integracyjnym i edukacyjnym.
8. Dystrybucja żywności otrzymywanej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa FEAD 2014 – 2020.
9. Dostosowanie warunków technicznych i zapewnienie odpowiedniego serwisu teleinformatycznego niezbędnego do realizacji zadań Ośrodka.

10. Podejmowanie działań ukierunkowanych na rozwój zawodowy pracowników, bezpieczne warunki pracy i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu, w tym zapewnienie pracownikom superwizji oraz kursu z zakresu udzielania pierwszej pomocy.
11. Dostosowanie siedziby Ośrodka do wymogów dostępności podmiotu publicznego, zwłaszcza w zakresie miejsc parkingowych.